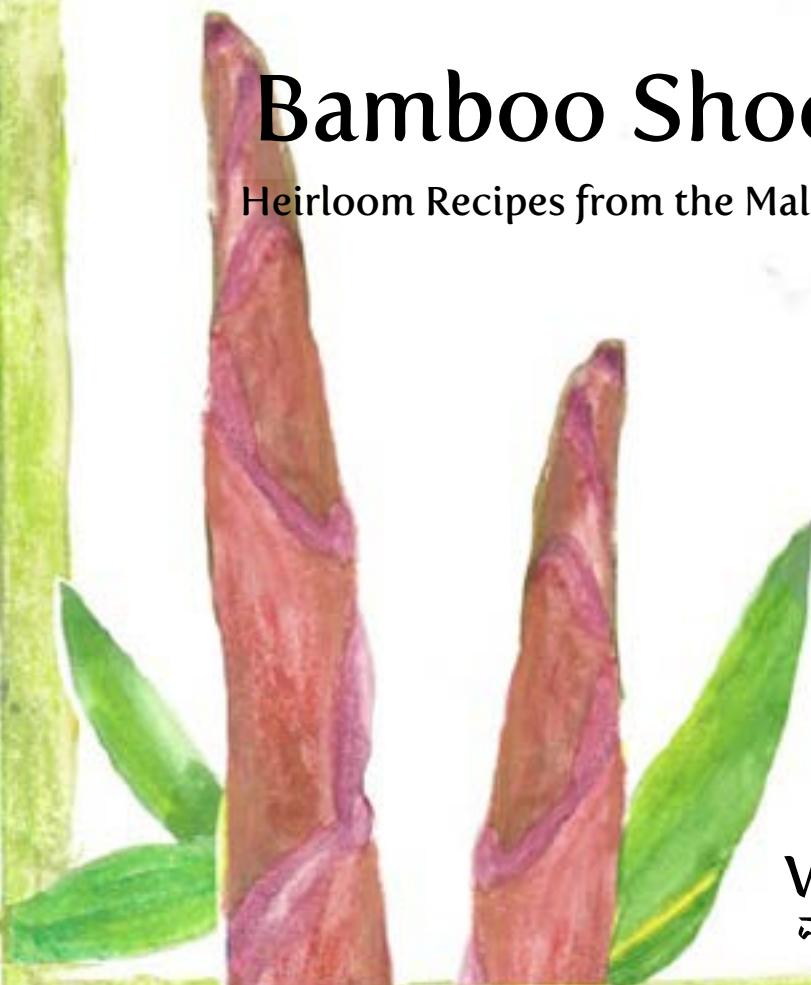

ಕಾಟಲೀ

ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದ ಎಷ್ಟೆ
ಬಿದಿರಿನ ಖಾದ್ಯಗಳು

Bamboo Shoot

Heirloom Recipes from the Malnad

Vanasree
ವನಸ್ಪತಿಗಳು

ಕಾಲ್ಪನೆ

ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದ ಎಳೆ
ಜರಿಗಿನ ಖಾದ್ಯಗಳು

Bamboo Shoot

Heirloom Recipes from the Malnad

2020

ಪಾಕ ವೈದ್ಯ ಸಂಗ್ರಹದಾತರು

ಕಳಲೆ ಖಾದ್ಯ ಸ್ವಧೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸಿದ
ಮಲೆನಾಡು ಕೈತೋಟ ಮತ್ತು ಬೀಜ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಗುಂಪಿನ ಸದಸ್ಯರು
ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು

ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ
ಮನೋರಮಾ ಜೋಶಿ

ಸಹಕಾರ

ವಿದ್ಯಾ ಭಟ್, ಹೇಮಾ ಹೆಗಡೆ, ರಮ್ಯಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಉಮಾ
ಎಮ್

ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ

ಸುನಿತಾ ರಾವ್

ಮುಖ್ಯಮಣಿ ವಿನ್ಯಾಸ
ಅಪಣಾರ್ ಚಿವ್ಯಕುಲ

ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ವಿನ್ಯಾಸ
ವಿವೇಕ ಜೋಶಿ

ಪರಿವಿಡಿ

ಭಾಗ 1

Bamboo Sprouts from the Malnad	6
List of Recipes in English	8
ಕಳಲೆ ಕುರಿತು ಒಂದಿಷ್ಟು	9
ಬಿದಿರಿನ ಹಾಡು	10

ಭಾಗ 2

1 ಕಳಲೆ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ 1	12
2 ಕಳಲೆ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ 2	12
3 ಕಳಲೆ ಪಲ್ಯ	13
4 ಕಳಲೆಯ ಮುಡಿ ಪಲ್ಯ	13
5 ಕಳಲೆಯ ಮಸಾಲಾ ಮಂಟಿ	14
6 ಕಳಲೆ ಜಂಪು	15
7 ಕಳಲೆ ಸುಕ್ಕು	16
8 ಕಳಲೆ ಸುಕ್ಕು	16
9 ಕಳಲೆ ಚಿತ್ತಾನ್ನ	17
10 ಕಳಲೆ ಬಾತ್	18
11 ಕಳಲೆ ಪತ್ತೆಗ್ರಡೆ	19
12 ಕಳಲೆ ಇಡ್ಲಿ 1	19
13 ಕಳಲೆ ಇಡ್ಲಿ 2	20
14 ಕಳಲೆ ಕಟ್ಟೆಂಟ್	20
15 ಕಳಲೆಯ ಮಸಾಲಾ ವಡಾ	21
16 ಕಳಲೆ ಸಮೋಸಾ	22
17 ಕಳಲೆ ಖಾರದ ಹೋಳಿಗೆ	22
18 ಕಳಲೆ ಪರೋಟಾ	23
19 ಕಳಲೆ ಉಂಡೆ	23
20 ಕಳಲೆ ಅಂಟಿನ ಮುಡಿ	24

21	ಕಳಲೆ ಹಲ್ಮಿಡಿ 1	24
22	ಕಳಲೆ ಹಲ್ಮಿಡಿ 2	24
23	ಕಳಲೆ ಹಲ್ಮಿಡಿ 3	25
24	ಕಳಲೆ ಕವಾಯಿ	25

ବାନ୍ଦା ୧

BAMBOO SPROUTS FROM THE MALNAD

Bamboo is an ancient giant grass and an extremely useful plant. The tender, young emerging shoots of the bamboo have been consumed as food in various parts of the world since ancient times. In places like Taiwan, Korea and Japan, bamboo is cultivated as a food crop, and bamboo sprouts are regularly harvested. Bamboo shoots have a special place in the cuisine of the Malnad, along with mango and jackfruit. This is especially so at the time of the *Mungaroo* rains (pre-monsoon rains during the month of *Aashad*). Wild bamboo merits cultivation here as a food crop since it is easy and quick to grow. One remembers bamboo when making roofs, fencing, foot bridges and poles for harvesting coconuts and other fruit. It is not without reason that bamboo is called “wood of the poor” in our country. From being made into cradles at birth to biers at death, bamboo is indispensable, and artisans make countless articles from it. In the hands of musicians, bamboo flutes bring forth heavenly notes of music. Lord Krishna is aptly named Muralidhara because he was inseparable from his flute.

Bamboo sprouts or shoots are known as *kalalay* or *kanilay* in Kannada. Their nutritional content is similar to that of an onion. The shoot is harvested when about a foot high by digging into the earth and cutting it with a sharp knife where it is joined to the main rhizome. The shoots are boiled in water, and the outer covering or sheath removed. The inner core can be cut into pieces or slices and used in cooking. It is also brined and stored for use during the rest of the year.

This booklet is a compilation of 24 recipes that made their appearance at the Bamboo Shoot contest organised by the Malnad Seed Savers Group in 2016, to bring together the diversity and flavours of this vegetable. Sirsi townsfolk and women gardeners brought an array of bamboo shoot dishes like holigay, idly, pickle and paratha to sample and look at. Along with traditional dishes, some new inventions also made their appearance, bringing alive the sheer cooking prowess of the women. The recipes here have been carefully curated and edited to make the instructions easy for the reader. While we have provided a list of dishes

here, we hope to translate the recipes themselves into English in the near future. We welcome help with this.

If the aroma of bamboo shoot dishes wafts from your kitchen and tickles your taste buds, our modest effort at bringing you this collection from the heart of the Malnad forest home gardens is a success.

Enjoy!

Bamboo is both road and map
where use and beauty overlap
with learning in a roomless school
for the wisest or the fool,
for ancients creeping back to earth
or infants dripping fresh with birth.

Bridges, baskets, paper, flutes
in summer, shade, at dinner, shoots -
all from groves whose rhizomes will
mantle an eroded hill.
Count its uses? count instead
fingers of the thankful dead.

- From *The Book of Bamboo* by David Farrelly

Kannada version has a bamboo folk song by mystic saint and poet,
Shishunala Shareefa

List of Recipes in English

SAVOURY

- 1 Bamboo Shoot Pickle 1
- 2 Bamboo Shoot Pickle 2
- 3 Bamboo Shoot Palya (chunky vegetable)
- 4 Bamboo Shoot Palya (finely diced vegetable)
- 5 Bamboo Shoot Masala Mint (korma)
- 6 Bamboo Shoot Jumpu (thick korma)
- 7 Bamboo Shoot Sukha (dry vegetable)
- 8 Bamboo Shoot Sukhu (dry vegetable)
- 9 Bamboo Shoot Chitranna (spiced rice)
- 10 Bamboo Shoot Bath (rice)
- 11 Bamboo Shoot Patrade (Colocasia leaf wrap)
- 12 Bamboo Shoot Idly 1
- 13 Bamboo Shoot Idly 2
- 14 Bamboo Shoot Cutlet
- 15 Bamboo Shoot Masala Vadai
- 16 Bamboo Shoot Samosa
- 17 Bamboo Shoot Spicy Holigay
- 18 Bamboo Shoot Paratha

SWEET

- 19 Bamboo Shoot Unday (ladoo)
- 20 Bamboo Shoot Antina Podi (crumble)
- 21 Bamboo Shoot Halva 1
- 22 Bamboo Shoot Halva 2
- 23 Bamboo Shoot Halva 3
- 24 Bamboo Shoot Kajjaya

ಕರ್ಣಾ ಕುರಿತು ಒಂದಿಷ್ಟು

ಬಹುಪಯೋಗಿ ಬಿದಿರು ಬೆಳೆದಾಗ ಮನೆಗೆ ಆಧಾರ. ಎಳೆಯದಿರುವಾಗ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಆಹಾರ. ಹಾಗಾಗಿ ಮಲ್ಲನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮುಂಗಾರಿನ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಾವು, ಹಲಸಿನ ಜೊತೆಗೆ ಕಳಳುಗೂ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಫಾನ. ಕಾಡು ಬೆಳೆಯಾದ ಬಿದಿರು ಕೃಷಿಯ ಬೆಳೆಯೂ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಬಿದಿರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮತ್ತು ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಬಹುದಾದ ಹಲ್ಲಿನ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಸಸ್ಯ. ಮನೆಯ ಮಾಡು, ಬೇಲಿ, ದೋಟಿ, ಕಾಲುಸಂಕ ಮುಂತಾದ ಬಳಕೆಗೆ ಹಳ್ಳಿಗರಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ನೆನೆಪಾಗುವುದು ಬಿದಿರು. ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ, ಸತ್ಯಾಗ ಚಟ್ಟಕ್ಕ ಬೇಕಾಗುವುದು ಸಹ ಬಿದಿರು. ಕರಸುಶಲಗಾರರ ಕ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದಿರು ರೂಪಗೊಳ್ಳುವ ವಸ್ತುಗಳಂತೂ ಅಸಂಖ್ಯಾತ. ಸಂಗೀತಗಾರರ ಕ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಧುರ ನಾದ ಹೊಮ್ಮೆಸುವ ಕೊಳೆಲಿಗೂ ಮೂಲ ಇದೇ ಬಿದಿರು. ದೇವರ ದೇವ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಬಿದಿರ ಕೊಳೆಲಿನಿಂದಾಗಿ ಮುರಳಿಧರ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರು ಬಂತು.

ಎಳೆಯ ಬಿದಿರಿಗೆ ಕಳಲೆ ಅಥವಾ ಕಣಿಲೆ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಹೇರಳ ಕಬ್ಬಿಣ ಅಂಶ ಹೊಂದಿರುವ ಕಳಲೆಯನ್ನು ಹಿತಮೆತವಾಗಿ ಬಳಸುವುದು ಒಳಿತು. ಕಳಲೆ ನಮ್ಮ ಹೆಂಗಳೆಯರ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರುಚಿಕಟ್ಟಾದ ವ್ಯಂಜನಗಳಾಗುವ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಸ್ವರ್ಥ್ಯಯನ್ನು ಮಲೆನಾಡು ಕೈತೋಟ ಮತ್ತು ಬೀಜ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಗುಂಪು ಆಯೋಜಿಸಿತ್ತು. ಕಳಲೆಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಹೋಳಿಗೆ, ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ, ಇಡ್ಲಿ, ಪರೋಟ ಮುಂತಾದ ಖಾದ್ಯಗಳು ಸ್ವರ್ಥ್ಯಯ ಸೊಬಗು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದವು. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕ ಪಾಕಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನವೀನ ಅವಿಷ್ಯಾರಗಳು ಹೆಂಗಳೆಯರ ಪಾಕಕೌಶಲ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದವು.

ಈ ಮಟ್ಟ ಹೊತೆಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಥ್ಯಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಕಳಲೆ ಖಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಪರೀಪ್ತರಿಸಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಳಲೆ ಖಾದ್ಯಗಳು ಫೆಮ ಘರ್ಮಿಸಿದರೆ ಈ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಾಧ್ಯ.

ಬಿದಿರಿನ ಹಾಡು

ಬಿದಿರು ನಾನಾರಿಗಲ್ಲದವಳು

ಬಿದಿರು ನಾನಾರಿಗಲ್ಲದವಳು

ಹುಟ್ಟತ್ತೆ ಮುಲ್ಲಾದೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತೆ ಮರವಾದೆ

ತಾಯಂದಿರ ಕೈಯೊಳಗೆ ಕೇರುವ ಮೋರವಾದೆ

ನಾನಾರಿಗಲ್ಲದವಳು ಬಿದಿರು ನಾನಾರಿಗಲ್ಲದವಳು

ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಗೆ ದಂಡಿಗ್ಯಾದೆ ಪತ್ರೆಗೆ ಬುಟ್ಟಿಯಾದೆ

ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಕಜ್ಜಾಯ ಬುಟ್ಟಿಯಾದೆ

ನಾನಾರಿಗಲ್ಲದವಳು ಬಿದಿರು ನಾನಾರಿಗಲ್ಲದವಳು

ತಿಪ್ಪೆಯ ಒಳಗಿದ್ದೆ ಅದರುದ್ದ ಬೆಳೆದಿದ್ದೆ

, ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರಂಗೆ ನಂದಿಯ ಕೋಲಾದೆ

ನಾನಾರಿಗಲ್ಲದವಳು ಬಿದಿರು ನಾನಾರಿಗಲ್ಲದವಳು

ಅಂಬಿಗನಿಗೆ ಹರಿಗೋಲಾದೆ ಗಂಡಿಗೆ ಬಾಸಿಂಗವಾದೆ

ನೀತ್ಯಾಳ್ಯ ಮುಡುಗರಿಗೆ ಬೇಟ್ಯಾಡೊ ಬಡಿಗ್ಯಾದೆ

ನಾನಾರಿಗಲ್ಲದವಳು ಬಿದಿರು ನಾನಾರಿಗಲ್ಲದವಳು

ದೇಶದೊಳು ಶಿಶುನಾಳಧೀಶನ ಮರದೊಳು

ಸಾಧುಗಳ ಕೈಯೊಳಗೆ ಏಕತಾರಿ ತಾಳವಾದೆ

ನಾನಾರಿಗಲ್ಲದವಳು ಬಿದಿರು ನಾನಾರಿಗಲ್ಲದವಳು

ರಚನೆ: ಸಂತ ಶಿಶುನಾಳು ಪರೀಪರು

ଭାଗ 2

1. ಕಳಲೆ ಉಪಿನಕಾಯಿ

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಳಲೆ
ಹೋಳುಗಳು: 1 ಲೋಟ

ಸಾಸಿವೆ: 2 ಚಮಚ

ಜೀರಿಗೆ: 2 ಚಮಚ

ಪಾಲಕ್ ಸೂಪ್: 1 ಕಟ್ಟು

ಹಸಿ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ: 6

ಮುದ್ದುಮ ಗಾತ್ರದ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ:

1

ತೆಂಗಿನ ಎಣ್ಣೆ: 4 ಚಮಚ

ಉಪ್ಪು: 4 ಚಮಚ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಕಳಲೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆದು ಗಟ್ಟಿರುತ್ತಾಗಿ ಹಿಂಡಿ ಹೆಚ್ಚಿನೀರಿನಂತವನ್ನು ತೆಗೆಯಿರಿ. ಸಾಸಿವೆ ಜೀರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹರಿದು ಮುಡಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು. ಹಸಿಮೆಣಸು, ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಪಾಲಕ್ ಸೂಪ್ ನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ ರುಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳು. ರುಬ್ಬಿದ ಮಿಶ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಾಸಿವೆ ಜೀರಿಗೆ ಪುಡಿ, ಕಳಲೆ ಚೂರುಗಳು ಮತ್ತು ಉಪ್ಪನ್ನು ಹಾಕಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆರೆಸಿ. ಎಣ್ಣೆ ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ ಇಂಗು, ಸಾಸಿವೆ ಒಗ್ಗರಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕಳಲೆ ಉಪಿನಕಾಯಿ ತಯಾರು. ಈ ಉಪಿನ ಕಾಯಿ ಒಂದು ವಾರ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ.

2. ಕಳಲೆ ಉಪಿನಕಾಯಿ 2

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಳಲೆ: 1 ಲೋಟ

ಜೀರಿಗೆ: 1 ಚಮಚ

ಸಾಸಿವೆ: 2 ಚಮಚ

ಇಂಗು: ಕಡಲೆ ಗಾತ್ರ

ಮೆಂತೆ: 1 ಚಮಚ

ಕಾಳು ಮೆಣಸು: 1 ಚಮಚ

ಎಣ್ಣೆ: 2 ಚಮಚ

ಮುಣಸೇ ಹೆಣ್ಣು: ಲಿಂಬೇ ಗಾತ್ರ

ಉಪ್ಪು: 4 ಚಮಚ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಕಳಲೆಯನ್ನು ಉಪ್ಪು ಹಾಕಿ ಕಲಸಿ. ಅದು ಮುಣಸುವಪ್ಪು ನೀರು ಹಾಕಿ ನೆನೆಸಿ. ಮರು ದಿನ ಬೇಯಿಸಿ ನೀರು ಬಸಿದುಕೊಳ್ಳು. ಹುಣಸೇಹೆಣ್ಣನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಸಿ ಶಿವುಚಿ ರಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು. ಬಸಿದಿಟ್ಟ ಕಳಲೆ, ಹುಣಸೇರನ, ಉಪ್ಪು ಸೇರಿಸಿ ಕಲಸಿ. ಕಾಳು ಮೆಣಸು, ಜೀರಿಗೆ, ಮೆಂತೆ, ಸಾಸಿವೆಗಳನ್ನು ಹರಿದು ಮುಡಿ ಮಾಡಿ ಕಳಲೆ ಮಿಶ್ರಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿ. ಎಣ್ಣೆ ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ ಸಾಸಿವೆ ಒಗ್ಗರಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕಳಲೆ ಉಪಿನಕಾಯಿ ಸಿದ್ಧ.

3. ಕಳಲೆ ಪಲ್ಯ

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಸಣ್ಣಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಳಲೆ: 2 ಲೋಟ

ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ: 1 ಚಮಚ

ಹಸಿ ಮೊಸು: 2

ಒಣಮೊಸು: 2

ಸಾಸಿವೆ: 1 ಚಮಚ

ಅರಿಶಿಂ: 1/2 ಚಮಚ

ಎಣ್ಣೆ: 4 ಚಮಚ

ಕಾಯಿತುರಿ: 4 ಚಮಚ

ಉಪ್ಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಬಾಣಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಬಿಸಿಮಾಡಿ. ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ, ಸಾಸಿವೆ, ಸಣ್ಣಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಹಸಿ ಮೊಸು, ಅರಿಶಿಂಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹಾಕಿ ಬಾಡಿಸಿ. ನಂತರ ಸಣ್ಣಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಳಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ. ಉಪ್ಪು ಸೇರಿಸಿ ಮಂದ ಉರಿಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮರಿಯಿರಿ. ಇಳಿಸುವ ಮುನ್ನ ಕಾಯಿ ತುರಿ ಸೇರಿಸಿ ನಾಲ್ಕು ಸುತ್ತು ಸೌಕಾಡಿಸಿದರೆ ಕಳಲೆ ಪಲ್ಯ ಸವಿಯಲು ಸಿಧ್ಯ. ಅನ್ನ ದೋಸೆ ರೊಟ್ಟಿ ಚಪಾತಿ ಎಲ್ಲವಕ್ಕೂ ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾಂಬಿನೇಷನ್.

4. ಕಳಲೆಯ ಪುಡಿ ಪಲ್ಯ

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಸಣ್ಣಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಳಲೆ: 1 ಲೋಟ

ಕಡಲೇ ಬೇಳೆ: 1 ಲೋಟ

ಸೂಜಿ ಮೊಸು: 15–20

ಒಂ ಕಾಳು: 1/2 ಚಮಚ

ಇಂಗು: ಕಡಲೆ ಗಾತ್ರ

ಸಾಸಿವೆ: 1/2 ಚಮಚ

ಉಪ್ಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ಲಿಂಬೆ ರಸ: 3 ಚಮಚ

ಎಣ್ಣೆ: 1/4 ಲೋಟ

ಅರಿಶಿಂ: 1/4 ಚಮಚ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮೊದಲು ಕಡಲೇ ಬೇಳೆಯನ್ನು 2–3 ತಾಸು ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಂತರ ನೀರು ಬಸಿದು ಹಸಿಮೊಸು, ಇಂಗು ಒಂ ಕಾಳು ಸೇರಿಸಿ ತರಿತರಿಯಾಗಿ ರುಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳಿ. ಬಾಣಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಕಾಯಿಸಿ ಸಾಸಿವೆ, ಅರಿಶಿಂ ಹಾಕಿ ಸಿಡಿಸಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿ ನೆನೆಸಿಟ್ಟಿ ಕಳಲೆಯನ್ನು ನೀರು ಬಸಿದು ಸೇರಿಸಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಾಡಿಸಿ. ನಂತರ ರುಬ್ಬಿದ ಮುಶ್ಕಳು, ಉಪ್ಪು, ಲಿಂಬೆರಸ ಹಾಕಿ ಪುಡಿಪುಡಿಯಾಗಿ ಪರಿಗೆಗೆ ಗೊಟಾಯಿಸಿದರೆ ಕಳಲೆ ಪುಡಿ ಪಲ್ಯ ತಯಾರು. ಇದು 15 ದಿನಗಳವರೆಗೂ ಕೆಡದೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅನ್ನ ದೋಸೆ ಚಪಾತಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಜೊತೆ.

5. ಕಳತೆಯ ಮಸಾಲಾ ಮಿಂಟ್

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಸಣಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಳತೆ: 1 ಲೋಟ

ಶೇಂಗಾ: 2 ಚಮಚ

ಗಸಗಸೆ: 1 ಚಮಚ

ಚೆಕ್: 2-3 ಚೊರು

೧೨೦೮· 2-3

ಉಪು: ರುಚಿಗೆ ತರ್ಕಾಪು

కొజివేణు: 8-10

ಮದಿನಾ: 1 ಕಟ್ಟ.

ಕಾಯಿತುರಿ: 1/2 ಲೋಟ

ಲಿಂಬೇರಸ್: 2 ಚಮಚ

ಕುರ್ತಿ: (ಬೇಕಿದರ್)

జీరిగే: 1/2 చెముళు

ಎಣ್ಣೆ: 5-6 ಚಮಚ

କାଳୀରୁ, ଗସଗେ, ଶେଠା, ଚକ୍ର, ଲପଂଗ, ଶେଜି
ମେଣମୁ, ବେଳୁଳୁ, ମୁଦିନାଗଳମ୍ବୁ ମିଶିଗେ ହାତ ରୁବ୍ବିକୋଳୁ,
ବାଳଲେଯଲ୍ଲି ଏଣ୍ଟ୍ର ବିଶି ମାଡି ଜୀରିଗେ, କଥରୁଳୁ ହାତ
ମୁରିଯିର. ନଂତର ରୁଧିଦ ମିଶିତା ସେରିସି ବାଦିଶି.
ହସି ଵାସନେ ହୋଦମେଲେ ହେଜିଦ କଳି ବେରିଶି ଜିନାଗି
ମୁରିଯିର. ଉମ୍ବୁ, ଲିଂବେରସ, ଶକ୍ତର, ନୀରୁ ସେରିଶି
କୁଦିଶି. ଅନ୍ତୁ, ଚପାତି ଅଧିଷ୍ଠାତା ମୋରିଯ ଜୋତେଗେ
ନବିଯିର.

6. ಕಳಲೆ ಜಂಪು

ಬೇಕಾಗುವ ಪಸ್ತಗಳು:

ಕಳಲೆ: 1 ಲೋಟಿ

ಬ್ಯಾಡಗಿ ಮೊಸು: 5

ಬೆಳ್ಳಳ್ಳಿ: 6 ಎಸಳು

ಎಣ್ಣೆ: 6 ಚಮಚ

ಲವಂಗ: 4

ಮೊಗ್ಗ: ಸ್ವಲ್ಪ

ಹಸಿಮೊಸು: 2

ಕರಿ ಬೇವು: 2 ಎಸಳು

ಜೀರಿಗೆ: 1/2 ಚಮಚ

ಸಾಸಿವೆ: 1 ಚಮಚ

ಉದ್ದಿನ ಬೆಳೆ: 1 ಚಮಚ

ಮುಣಸೇಹಣ್ಣು: ಲಿಂಬೇಗಾತ್ರ

ಬೆಳ್ಳಿ: 2 ಚಮಚ

ಉಪ್ಪು: 3 ಚಮಚ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಕಳಲೆಯನ್ನು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ನೀರು ಹಾಕಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೇಯಿಸಿ ನೀರು ಬಸಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ನಂತರ ಬಾಣಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಉದ್ದಿನಬೆಳೆ, ಹಸಿ ಮೊಸಿನಕಾಯಿ, ಜೀರಿಗೆ, ಸಾಸಿವೆ, ಕರಿಬೇವು ಹಾಕಿ ಒಗ್ಗರಣ ತಯಾರಿಸಿ ಕಳಲೆಯನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಾಡಿಸಿ. ಬ್ಯಾಡಗಿ ಮೊಸು, ಮುಣಸೇಹಣ್ಣು, ಬೆಳ್ಳಳ್ಳಿ, ಲವಂಗ, ಮೊಗ್ಗಗಳನ್ನು ರುಜ್ಬಿ ಕಳಲೆ ಮಿಶ್ರಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿ ಉದಿಸಿ. ಉಪ್ಪು ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಎಲ್ಲವೂ ಬೆರೆತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉದಿಸಿದರೆ ರುಚಿಯಾದ ಕಳಲೆ ಜಂಪು ಸಿದ್ಧ.

7. ಕಳಲೆ ಸುಕ್ಷಮ

ಚೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಸಣ್ಣಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಳಲೆ: 1 ಲೋಟ

ಒಂ ಮೆಣಸು: 4

ಉಪ್ಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ಬೆಲ್ಲ: 1 ಚಮಚ

ಎಣ್ಣೆ: 2 ಚಮಚ

ಹುಣಸೆಹಣ್ಣು: ಸ್ಪೃಹ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಕಳಲೆಯನ್ನು ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹುರಿದುಕೊಳ್ಳಿ
ಹುಣಸೆಹಣ್ಣು ಒಂಮೆಣಸು, ಉಪ್ಪು ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ರುಬ್ಬಿ
ಹುರಿದ ಕಳಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕುದಿಸಿದರೆ ಕಳಲೆ ಸುಕ್ಷಮ
ಸೆವಿಯಲು ಸಿದ್ಧ.

8. ಕಳಲೆ ಸುಕ್ಷಮ

ಚೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಸಣ್ಣಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಳಲೆ: 1 ಲೋಟ

ಒಂ ಮೆಣಸು: 5

ಉಪ್ಪು: 1 ಚಮಚ

ಬೆಲ್ಲ: 2 ಚಮಚ

ಹುಣಸೆಹಣ್ಣು: ಸ್ಪೃಹ

ಎಣ್ಣೆ: 2 ಚಮಚ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಕಳಲೆಯನ್ನು ಎಣ್ಣೆಹಾಕಿ ಸ್ಪೃಹ ಹುರಿದುಕೊಳ್ಳಿ ಹುಣಸೆಹಣ್ಣು,
ಬೆಲ್ಲ, ಉಪ್ಪು ಮತ್ತು ಒಂಮೆಣಸುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ರುಬ್ಬಿ
ಹುರಿದ ಕಳಲೆ ಜೂರುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕುದಿಸಿದರೆ
ಕಳಲೆ ಸುಕ್ಷಮ ಸಿದ್ಧ.

9. ಕಳಲೆ ಚಿತ್ರಾನ್ವಯ

ಬೇಂಗಳು ವಸ್ತುಗಳು:

ಕಳಲೆ: 1 ಲೋಟಿ

ಅಕ್ಷಿ: 1 ಲೋಟಿ

ಶೇಂಗಾ: 1 ಚಮಚ

ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ: 1 ಚಮಚ

ಒಳಮೊಸು: 2

ಹಸಿಮೊಸು: 2

ಸಾಸಿವೆ: 1 ಚಮಚ

ಕರಿಬೇವು: 1 ಎಸಳು

ಉಪ್ಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಿಷ್ಟು

ಎಣ್ಣೆ: 3 ಚಮಚ

ಅರಿಶಿಣ: 1/2 ಚಮಚ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಅಕ್ಷಿಯನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ಉದುರು ಉದುರಾಗಿ ಅನ್ನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಕಳಲೆಯನ್ನು ಬೇರೆಯಾಗಿ ಬೇಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಂತರ ಅನ್ನ ಮತ್ತು ಬೇಯಿಸಿದ ಕಳಲೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕಲಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಶೇಂಗಾ, ಉದ್ದಿನಬೇಳೆ, ಒಳಮೊಸು, ಹಸಿಮೊಸು, ಸಾಸಿವೆ, ಕರಿಬೇವುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅರಿಶಿಣಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹಾಕಿ ಒಗ್ಗರಣ ತಯಾರಿಸಿ ಅನ್ನ ಮತ್ತು ಕಳಲೆ ಮಿಶ್ರಣಕ್ಕೆ ಸುರಿಯಿರಿ. ಉಪ್ಪು ಮತ್ತು ಲಿಂಬೇರಸ ಸೇರಿಸಿ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿತುರಿ ಸೇರಿಸಿ ಕಲಸಿದರೆ ಘಾಮಫಾರುಸುವ ಕಳಲೆ ಚಿತ್ರಾನ್ವಯ ಸವಿಯಲು ಸಿದ್ಧ.

10. ಕಳಲೆ ಬಾತ್

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಕಳಲೆ: 2 ಲೋಟ

ಅಕ್ಕಿ: 1 ಲೋಟ

ಬೆಳ್ಳಳಿ: 6 ಎಸಳು

ಜೀರಿಗೆ: 1 ಚಮಚ

ಹುಂಡಿ: 1 ಅಂಗುಲ

ಉಪ್ಪು: 2 ಚಮಚ

ಲಿಂಬೇರಸೆ: 2 ಚಮಚ

ಒಗ್ಗರಣಿಗೆ

ಕಡಲೆ ಬೇಳೆ: 1 ಚಮಚ

ಉದ್ದಿನಬೇಳೆ: 1 ಚಮಚ

ಸಾಸಿವೆ: 1 ಚಮಚ

ಕರಿಬೇವು: 1 ಎಸಳು

ಇಂಗು: 1 ಚಿಟಕೆ

ಎಣ್ಣೆ: 4 ಚಮಚ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಅಕ್ಕೆಯನ್ನು ಉದುರು ಉದುರಾದ ಅನ್ನ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಬೆಳ್ಳಳಿ, ಶುಂಟಿ, ಕರಿಬೇವು, ಜೀರಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಿಶ್ರಿಸಿ ಹಾಕಿ ಹೇಸ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಬಾಣಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಕಾಯಿಸಿ ಕಡಲೆಬೇಳೆ, ಉದ್ದಿನಬೇಳೆ, ಇಂಗು, ಸಾಸಿವೆ ಹಾಕಿ ಒಗ್ಗರಣಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೇಯಿಸಿದ ಕಳಲೆ ಹಾಕಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹುರಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ನಂತರ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿ ಕಲಸಿ. ಉಪ್ಪು ಮತ್ತು ಲಿಂಬೇರಸೆ ಹಾಕಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆರಯಿಸಿದರೆ ರುಚಿಕರ ಕಳಲೆಬಾತ್ ತಿನ್ನಲು ಸಿದ್ಧ.

11. ಕಳಲೆ ಪತ್ರೋಡೆ

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಅಕ್ಷಿ: 1 ಲೋಟ

ಸಣ್ಣಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಳಲೆ: 2 ಲೋಟ

ಒಣ ಮೊಂಡು: 8: 10

ಕೊತ್ತಂಬರಿ: 4 ಚಮಚ

ಜೀರಿಗೆ: 2 ಚಮಚ

ಇಂಗು: ಸ್ಪ್ಲಿ

ಹುಣಸೆಹಣ್ಣು: ಲಿಂಬೆ ಗಾತ್ರದಷ್ಟು

ಬೆಲ್ಲು: 1 ಚಮಚ

ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ: ಅರ್ಥಭಾಗ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಅಕ್ಷಿಯನ್ನು 2 ತಾಸು ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಂತರ ಅಕ್ಷಿಯನ್ನು ತೊಳೆದು ಕಳಲೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅಕ್ಷಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿಸಿ ತರಿತರಿಯಾಗಿ ರುಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳಿ. ಕಳಲೆಯನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ನೀರನ್ನು ಬಸಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ರುಬ್ಬಿದ ಅಕ್ಷಿಗೆ ಬೇಯಿಸಿದ ಕಳಲೆ ಮತ್ತು ಉಪ್ಪು ಸೇರಿಸಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಂತರ ಬಾಳೆ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಹಾಕಿ ಉಗಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಗಂಟೆ ಬೇಯಿಸಿ. ಬೆಂದ ಕಡುಬನ್ನು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಜೂರು ಮಾಡಿ ದೋಸೆ ಕಾವಲಿಯ ಮೇಲೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿ ಮರಿದರೆ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ರುಚಿಕರ ಕಳಲೆ ಪತ್ರೋಡೆ ತಿನ್ನಲು ಸಿದ್ಧ. ಕಡುಬನ್ನು ಮಡಿ ಮಾಡಿ ಬಾಣಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗರಣೆ ತಯಾರಿಸಿ ಬಾಡಿಸಿಯೂ ತಿನ್ನಬಹುದು.

12. ಕಳಲೆ ಇಡ್ಲಿ 1

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಸಣ್ಣಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಳಲೆ: 1 ಲೋಟ

ಹಸಿಮೊಂಸಿನಕಾಯಿ: 4

ಕಡಲೆ ಬೇಳೆ: 1 ಚಮಚ

ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ: 1 ಚಮಚ

ಸಾಸಿವೆ: 1 ಚಮಚ

ಕರಿಬೇವು: 2 ಎಸಳು

ಎಣ್ಣೆ: 4 ಚಮಚ

ಅಕ್ಷಿ ರವೆ: 1 ಲೋಟ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಒಂದು ಬಾಣಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ ಕಡಲೆ ಬೇಳೆ, ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ, ಕರಿಬೇವು, ಸಾಸಿವೆ ಹಾಕಿ ಒಗ್ಗರಣೆ ತಯಾರಿಸಿ. ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಳಲೆ ಮತ್ತು ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಉಪ್ಪು ಮತ್ತು ಅಕ್ಷಿ ರವೆಯನ್ನು ಒಗ್ಗರಣೆಯೊದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಸಿ. 1 ಲೋಟ ನೀರನ್ನು ಹಾಕಿ. ಇಡ್ಲಿಯ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ 15 ನಿಮಿಷ ಬೇಯಿಸಿದರೆ ಘೆಮುಘೆಮಿಸುವ ಇಡ್ಲಿ ತಿನ್ನಲು ಸಿದ್ಧ.

13. ಕಳಲೆ ಇಡ್ಲಿ 2

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಳಲೆ: 3/4 ಲೋಟ

ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ: 1/4 ಲೋಟ

ಇಡ್ಲಿ ರವಾ: 1/4 ಲೋಟ

ಉಪ್ಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ಒಗ್ಗರಣೆಗೆ

ಇಂಗು: ಕಡಲೆ ಗಾತ್ರ

ಸಾಸಿವೆ: 1/2 ಚಮಚ

ಕೆರಿಬೇವು: 1 ಎಸ್‌ಫು

ಎಣ್ಣೆ: 2 ಚಮಚ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಉದ್ದಿನಬೇಳೆಯನ್ನು ಅಥವ ಗಂಟೆ ನೆನೆಸಿ ರುಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಳಲೆ ಮತ್ತು ಇಡ್ಲಿ ರವಾ ಮತ್ತು ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಉಪ್ಪು ಸೇರಿಸಿ ಕಲಬಿ. ಸಾಸಿವೆ ಇಂಗು ಮತ್ತು ಕರಿಬೇವಿನ ಒಗ್ಗರಣೆ ತರ್ಯಾರಿಸಿ ಮೇಲೆನ ಮಿಶ್ರಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿ ಕಲಬಿ. ಉಗಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿದರೆ ಘಮಫಮಿಸುವ ಕಳಲೆ ಇಡ್ಲಿ ರೆಡಿ. ಇದರ ಜೊತೆ ನಂಬಿಕೊಳ್ಳಲು ತೆಗಿನಕಾಯಿ ಚಬ್ಬಿ ಸೊಗಸಾಗಿರುತ್ತದೆ.

14. ಕಳಲೆ ಕಟ್ಟಣ್ಣ

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಳಲೆ: 1 ಲೋಟ
ಬೇರಿಗೆ: 1/2 ಚಮಚ

ತುಂಟಿ ಬೆಳ್ಳುಳಿ ಪೇಸ್‌ಪು: 1 ಚಮಚ

ಸೂಜಿ ಮೇಣಸು: 8

ಕಡಲೆ ಹಿಟ್ಟು: 4 ಚಮಚ

ಅಕ್ಕಿ ಹಿಟ್ಟು: 3 ಚಮಚ

ಬೆರೊಟಿ ರವೆ: 4 ಚಮಚ

ಎಣ್ಣೆ: 10 ಚಮಚ

ಉಪ್ಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ಆರಿಶಿಣಾ: 1 ಚಿಟಕೆ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಕಳಲೆಯನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ನೀರು ಬಸಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ನಂತರ ಬೆರೊಟಿ ರವಾ ಮತ್ತು ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಳಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಕಲಬಿಕೊಳ್ಳಿ. ಈ ಮಿಶ್ರವನ್ನು ಲಿಂಬೇಗಾತ್ರದ ಉಂಡಂಗಳನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೆರೊಟಿ ರವದಲ್ಲಿ ಹೊರಳಿಸಿ ತವಾದ ಮೇಲೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿ ಎರಡೂ ಕಡೆ ಬೇಯಿಸಿದರೆ ರುಚಿ ರುಚಿಯಾದ ಕಳಲೆ ಕಟ್ಟಣ್ಣ ತಿನ್ನಲು ಸಿದ್ಧ.

~~~~~

15. ಕಳಲೆಯ ಮಸಾಲಾ ವಡಾ

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಸಣ್ಣಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಳಲೆ: 1 ಲೋಟ

ಕಡಲೇ ಹಿಟ್ಟು: 1 ಲೋಟ

ಚಿರೋಟಿ ರವಾ: 4-5 ಚಮಚ

ಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿ: 2 ಚಮಚ

ಕರಿಬೇವು: ಸ್ವಲ್ಪ

ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಸೊಪ್ಪು: ಸ್ವಲ್ಪ

ಕುರುಳ್ಳಿ: 2

ಹಸಿಮೆಣಸು: 1-2

ತುಂತಿ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಪೇಸ್ಪು: 1 ಚಮಚ

ಜೀರಿಗೆ: 1/2 ಚಮಚ

ಓಂಕಾಜರೆ: 1/2 ಚಮಚ

ಉಪ್ಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಿಷ್ಟು

ಎಣ್ಣೆ : ಕರಿಯಲು ಅಂದಾಜು 2
ಲೋಟ

ಮಸಾಲೆಗೆ: ಕೊತ್ತಂಬರಿ: 2 ಚಮಚ

ಇಂಗು: ಕಡಲೆ ಗಾತ್ರ

ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ: 4 ಎಸಳು

ಮುದಿನಾ ಎಲೆ: 5

ಹುಣಸೇ ಹಣ್ಣು: ಗೋಲಿ ಗಾತ್ರ

ಕಾಯಿತುರಿ: 5 ಚಮಚ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮೊದಲಿಗೆ ಮಸಾಲೆ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ದುಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳಿ. ರುಚಿದ ಮಸಾಲೆಗೆ ಕಡಲೆ ಹಿಟ್ಟು ಚಿರೋಟಿ ರವಾ, ಉಪ್ಪು, ಕಳಲೆ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಕುರುಳ್ಳಿ, ಹಸಿ ಮೆಣಸು, ಕರಿಬೇವು, ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಸೊಪ್ಪು, ಓಂಕಾಜರೆ, ಜೀರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಬೋಂಡಾ ಹಿಟ್ಟಿನ ಹದಕ್ಕೆ ಕಲಸಿ. ಬಾಣಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಕಾಯಿಸಿ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಟ್ಟು ಹಾಕಿ ಹೊಂಬಣ್ಣಿ ಬರುವವರೆಗೆ ಕರಿದರೆ ಕಳಲೆ ಮಸಾಲಾ ವಡಾ ತಿನ್ನಲು ಸಿದ್ಧ.

16. ಕಳಲೆ ಸಮೋಸಾ

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಸಣ್ಣಗೆ ಹಚ್ಚಿದ ಕಳಲೆ: 1 ಲೋಟ

ಹಸಿ ಮೊನು: 2

ಶುಂಟಿ: 1 ಅಂಗುಲ

ಬೆಳ್ಳಿ: 6 ಎಸಳು

ಲಿಂಬೇರಸ್: 2 ಚಮಚ

ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಸೊಪ್ಪು: ಅಥವ ಕಟ್ಟು

ಉಪ್ಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ಮೊನಿಸಿನ ಪುಡಿ: 2 ಚಮಚ

ಗರಂ ಮಸಾಲಾ ಪುಡಿ: 2 ಚಮಚ

ಎಣ್ಣೆ: ಕರಿಯಲು ಸಾಕಾಗುವಪ್ಪು

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಕಳಲೆಯನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ನೀರು ಬಸಿದುಕೊಳ್ಳಿ, ಹಸಿ ಮೊನು, ಶುಂಟಿ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಸೊಪ್ಪು ರುಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳಿ, ಬಾಣಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಬಿಸಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಅರೆದ ಮಸಾಲೆ, ಗರಂ ಮಸಾಲೆಮುಡಿ, ಮೊನಿಸಿನ ಪುಡಿ, ಉಪ್ಪು, ಲಿಂಬೇರಸ್ ಹಾಕಿ ಬಾಡಿಸಿ. ನಂತರ ಬೇಯಿಸಿದ ಕಳಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ಗೋಧಿಹಿಟ್ಟಿಗೆ 3 ಚಮಚ ಎಣ್ಣೆ ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ ಹಾಕಿ ನಂತರ ಉಪ್ಪು ನೀರು ಹಾಕಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಲಸಿಕೊಂಡು ಮೂರಿಯಂತೆ ಲಟ್ಟಿಸಿ. ಮಾಡಿಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಕಳಲೆ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಸಮೋಸೆ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಂಬಣ್ಣಿ ಬರುವಂತೆ ಕರಿಯಿರಿ.

17. ಕಳಲೆ ಖಾರದ ಹೋಳಿಗೆ

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಸಣ್ಣಗೆ ಹಚ್ಚಿದ ಕಳಲೆ: 1 ಲೋಟ

ಸೂಜಿ ಮೊನು: 15–20

ಗೋಧಿ ಹಿಟ್ಟು: 2 ಲೋಟ

ಶುಂಟಿ: 1 ಅಂಗುಲ

ಕರಿಬೇವು: 1 ಎಸಳು.

ಅರಿತಿಣಿ: ಚಿಟಕೆ

ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ತುರಿ: 2 ಚಮಚ

ಎಣ್ಣೆ: 1/2 ಲೋಟ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಗೋಧಿ ಹಿಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ಚಮಚ ಎಣ್ಣೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಚಮಚ ಉಪ್ಪು ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ನೀರು ಹಾಕಿ ಚಪಾತಿ ಹಿಟ್ಟನಂತೆ ಕಲಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಸೂಜಿಮೊನು, ಕಾಯಿತುರಿ, ಶುಂಟಿ ಮತ್ತು ಕರಿಬೇವುಗಳನ್ನು ನೀರು ಹಾಕದೇ ರುಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳಿ. ಬಾಣಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಕಾಯಿಸಿ ಸಾಸಿವೆ, ಅರಿತಿಣಿ ಮತ್ತು ಜೀರಿಗೆ ಹಾಕಿ ಚಟಪಟಾಯಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕಳಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಮೂರಿಯಬೇಕು. ರುಬ್ಬಿದ ಮಸಾಲೆ, ಉಪ್ಪು, ಸಕರೆ ಸೇರಿಸಿ ಮತ್ತುಪ್ಪು ಮುರಿಯಿರಿ. ಈಗ ಗೋಧಿಹಿಟ್ಟನ ಕಣಕದಲ್ಲಿ ಕಳಲೆ ಮಿಶ್ರಣದ ಮೂರಣವನ್ನಿಟ್ಟು ಹೋಳಿಗೆಯಂತೆ ಲಟ್ಟಿಸಿ ತವಾದ ಮೇಲೆ ಎರಡೂ ಮಗ್ಗುಲು ಬೇಯಿಸಿದರೆ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ನೀರೂರಿಸುವ ಕಳಲೆ ಖಾರದ ಹೋಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧ. ಇದನ್ನು ಬೆಣ್ಣೆಯ ಜೊತೆಗೆ ತಿನ್ನಲು ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎರಡು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ.

18. ಕಳಲೆ ಪರೋಟಾ

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

- ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಳಲೆ: 1 ಲೋಟ
- ಕುರುಳೆ: 2
- ಹಸಿ ಮೊನ್ಸು: 2
- ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಸೊಪ್ಪು: 4 ಎಸಳು
- ಕರಿಬೇವು: 4 ಎಸಳು
- ಗರಂ ಮಸಾಲೆ ಪುಡಿ: 1 ಚಮಚ

ಮೊಸಿನಪುಡಿ: 1 ಚಮಚ

ಉಪ್ಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಿಮ್ಮು

ಎಣ್ಣೆ: 4 ಚಮಚ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಗೋದಿ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ರೊಟ್ಟಿ ಹಿಟ್ಟನಂತೆ ಉಪ್ಪು ನೀರು ಹಾಕಿ ಕಲಸಿ ಬಂದು ಗಂಟೆ ನೆನೆಯಲು ಬಿಡಿ. ಕಳಲೆಗೆ ನೀರು ಹಾಕಿ ಬೇಯಿಸಿ ನೀರು ಬಸಿದುಕೊಳ್ಳಿ, ಹಸಿಮೊನ್ಸು, ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಸೊಪ್ಪು, ಕರಿಬೇವಿನಸೊಪ್ಪಾಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಕಳಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಿ. ಗರಂ ಮಸಾಲೆಪುಡಿ ಮತ್ತು ಮೊನ್ಸಿನ ಪುಡಿಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಿಶ್ರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಅಮೇಲೆ ಗೋದಿ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ತುಸು ಲಟ್ಟಿಸಿ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಳಲೆ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನಿಟ್ಟು ಮುಚ್ಚಿ ಮತ್ತೆ ಲಟ್ಟಿಸಿ ಕಾವಲಿಯ ಮೇಲೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿ ಬೇಯಿಸಿದರೆ ಕಳಲೆ ಪರೋಟಾ ಸವಿಯಲು ಸಿದ್ಧ.

19. ಕಳಲೆ ಉಂಡೆ

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

- ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಳಲೆ: 1 ಲೋಟ
- ಬೆಲ್ಲಿ: 1/2 ಲೋಟ
- ಒಣ ದ್ರಾಕ್ಷಿ: ಸ್ಪ್ಲಿ
- ಗೋಡಂಬಿ: ಸ್ಪ್ಲಿ
- ಎಳ್ಳು: 2 ಚಮಚ
- ತುಪ್ಪ: 4 ಚಮಚ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಕಳಲೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳಿದು ನೀರು ಬಸಿದು ಕೊಳ್ಳಿ. ನಂತರ ಕಳಲೆ ಚೂರುಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಂಡಿ ನೀರಿನಂತೆ ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ. ಬಾಣಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಪ್ಪ ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ ಕಳಲೆ ಹೋಳುಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಹುರಿಯಿರಿ. ಇನ್ನೊಂದು ದಪ್ಪತಳದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲದ ನೂಲು ಪಾಕ ತಯಾರಿಸಿ. ಹುರಿದಿಟ್ಟ ಕಳಲೆ ಚೂರು, ದ್ರಾಕ್ಷಿ, ಗೋಡಂಬಿ, ಯಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಪಾಕಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಿಶ್ರಿ ಮಾಡಿ ಉಂಡೆ ಮಾಡಿ. ಏಭಿನ್ನ ರುಚಿಯ ಉಂಡೆಗಳನ್ನು ಸವಿದು ನೋಡಿ.

20. ಕಳಲೆ ಅಂಟಿನ ಪುಡಿ

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಕಳಲೆ: 1 ಲೋಟಿ

ಕಾಳು ಮೊನು: 1 ಚಮಚ

ಜೀರಿಗೆ: 1 ಚಮಚ

ಗೋಡಂಬಿ: ಸ್ಪ್ಲಿ

ದ್ರಾಷ್ಟಿ: ಸ್ಪ್ಲಿ

ಸಕ್ಕರೆ: 1 ಲೋಟಿ

ತುಪ್ಪ: 2 ಚಮಚ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಕಳಲೆಯನ್ನು ತುರಿದು ನೇನೆಸಿ. ಮರುದಿನ ಬೇಯಿಸಿ ನೀರು ಬಸಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ದಪ್ಪ ತಳದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆಯ ಎಳೆ ಪಾಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಇನ್ನೊಂದು ಬಾಣಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಪ್ಪ ಕರಿಗಿಸಿ ದ್ರಾಷ್ಟಿ, ಗೋಡಂಬಿ ಮತ್ತು ಕಳಲೆಗಳನ್ನು ಹುರಿದು ಸಕ್ಕರೆ ಪಾಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿ ಕುದಿಸಿ. ಕಾಳು ಮೊನು ಮತ್ತು ಜೀರಿಗೆಗಳನ್ನು ಪುಡಿ ಮಾಡಿ ಈ ಮಿಶ್ರಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿ ಗಟ್ಟಿ ಪಾಕ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ. ಜಿಗುಟದ ಕಳಲೆ ಅಂಟಿ ಮೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ತಿನ್ನಲು ಬಲು ಸೂಗಾಸು.

21. ಕಳಲೆ ಹಲ್ಲಾ 1

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಸಣ್ಣಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಳಲೆ: 1 ಲೋಟಿ

ಸಕ್ಕರೆ: 1 ಲೋಟಿ

ತುಪ್ಪ: 4 ಚಮಚ

ಗೋಡಂಬಿ: ಸ್ಪ್ಲಿ

ಒಂದು ದ್ರಾಷ್ಟಿ: ಸ್ಪ್ಲಿ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಕಳಲೆಯನ್ನು ಬೆನ್ನಾಗಿ ಹುರಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ದಪ್ಪ ತಳದ ಬಾಣಲೆಯಿಟ್ಟಿ ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಸಕ್ಕರೆ ಹಾಕಿ ಸಣ್ಣ ಉರಿಯಲ್ಲಿ ಕರಿಗಿಸಿ. ನೀರು ಹಾಕುವುದು ಬೇದ. ಸಕ್ಕರೆ ಕರಿಗಿದ ತಕ್ಷಣ ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ. ಹುರಿದ ಕಳಲೆ ಗೋಡಂಬಿ, ದ್ರಾಷ್ಟಿ ಹಾಕಿ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಬೆರೆಸಿ. ತುಪ್ಪ ಸವರಿದ ತಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿ. ಬಿಸಿಯಿರುವಗಲೇ ಬೇಕಾದ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸಿ. ಎಂಟು ದಿನ ಜೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ.

22. ಕಳಲೆ ಹಲ್ಲಾ 2

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಳಲೆ: 1 ಲೋಟಿ

ಸಕ್ಕರೆ: 1 ಲೋಟಿ

ತುಪ್ಪ: 2-3, ಚಮಚ

ಎಲಕ್ಟ್ರಿಕ್: 4

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಳಲೆಯನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆದು ಹಿಂಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ದಪ್ಪ ತಳದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತುಪ್ಪ ಕರಿಗಿಸಿ ಕಳಲೆ ಜೊರುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಹುರಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ನಂತರ ಸಕ್ಕರೆ ಬೆರೆಸಿ ಮಿಶ್ರಣವು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಪಾತ್ರೆಯ ತಳ ಬಿಡುವವರೆಗೂ ಗೊಟ್ಟಾಯಿಸಿದರೆ ಕಳಲೆ ಹಲ್ಲಾ ಸಿದ್ಧಾ.

23. ಕಳಲೆ ಹಲ್ಲಾ 3

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಳಲೆ: 2
ಲೋಟಿ

ಹಾಯಿ ತುರಿ: 1 ಲೋಟಿ

ಸಕ್ಕರೆ: 2 ಲೋಟಿ

ಎಲಕ್ಕಿ: 5

ಲವಂಗ: 2

ಡ್ರಾಕ್ಸಿ, ಗೋಡಂಬಿ: 10

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಕಳಲೆ ಕಾಯಿಪರಿ ಮತ್ತು ಸಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ದಪ್ಪತಳದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಒಲೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ತಳ ಬಿಡುವವರೆಗೆ ಗೊಟಯಿಸಿ. ಯಾಲಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಲವಂಗ ಮಡಿ ಮಾಡಿ ಹಾಕಿ. ನಂತರ ಪ್ಲೇಟಿಗೆ ಸುರುವಿ ಬೇಕಾದ ಅಳತೆಗೆ ಕತ್ತರಿಸಿ. ದ್ರಾಕ್ಸಿ ಗೊಡಂಬಿಯಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿದರೆ ಸವಿಯಾದ ಕಳಲೆ ಹಲ್ಲಾ ಸಿದ್ದ.

24. ಕಳಲೆ ಕಜ್ಞಾಯ

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಸಣ್ಣಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಳಲೆ: 1 ಲೋಟಿ

ಕೊಬ್ಬರಿ ತುರಿ: 4 ಚಮಚ

ಚಿರೋಟಿ ರವಾ: 1 ಲೋಟಿ

ಸಾರಿನ ಮಡಿ: 2 ಚಮಚ

ಉಪ್ಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ಹುಳಿ: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ಎಣ್ಣೆ: ಕರಿಯಲು

ಒಗ್ಗರಣೆಗೆ: ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ, ಸಾಸಿವೆ, ಅರಿಶಿಣ, ಇಂಗು, ಹಸಿ ಮೆಣಸು, ಕರಿಬೇವು

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಒಲೆಯ ಮೆಲೆ ದಪ್ಪತಳದ ಪಾತ್ರೆ ಅಥವಾ ಬಾಣಲೆಯಲ್ಲಿ ನಲ್ಲು ಚೆಮಚ ಎಣ್ಣೆ ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ. ಉದ್ದಿನಬೇಳೆ, ಸಾಸಿವೆ, ಇಂಗು ಹಸಿಮೆಣಸು, ಕರಿಬೇವು ಹಾಕಿ ಒಗ್ಗರಣೆ ತಯಾರಿಸಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಳಲೆ ಸೇರಿಸಿ. ಉಪ್ಪು ಮತ್ತು ಹುಳಿ ಸೇರಿಸಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆರೆಸಿ. ಕಳಲೆ ಬೆಂದ ನಂತರ ಸಾರಿನ ಮಡಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ ತುರಿ ಸೇರಿಸಿ ಕಳಲೆ ಉದುರುದುರಾಗುವಷ್ಟು ಹರಿಯಿರಿ. ಇದು ಕಳಲೆ ಕಜ್ಞಾಯದ ಹೂರಣ.

ಚಿರೋಟಿ ರವೆಯನ್ನು ಮೂರಿ ಹಿಟ್ಟಿನ ಹದಕ್ಕೆ ಕಲೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಮೂರಿ ಲಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಮೂರಿ ಹಾಳೆಯ ಮೇಲೆ ಕಳಲೆ ಹೂರಣವಿಟ್ಟು ಕರಿಜೀಕಾಯಿಯ ಆಕರಣಲ್ಲಿ ಮಡಚಿ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕರಿದರೆ ಕಳಲೆ ಕಜ್ಞಾಯ ಸವಿಯಲು ಸಿದ್ದ. ಬಿಸಿಯಿರುವಾಗ ತುಂಬಾ ರುಚಿ. ಒಂದು ವಾರ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಟೀಪ್ಪಣಿಗಳು

ಕರ್ಣಾಟಕ

ಒಮ್ಮೊಪಯೋಗಿ ಬಿದಿರು ಬೆಳೆದಾಗ ಮನೆಗೆ ಆಧಾರ. ಎಳೆಯದಿರುವಾಗ ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಆಹಾರ. ಹಾಗಾಗಿ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮುಂಗಾರಿನ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಾವು, ಹಲಸಿನ ಜೊತೆಗೆ ಕಳಳಿಗೂ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೀಷಣ ಸಾಫ್. ಕಾಡು ಬೆಳೆಯಾದ ಬಿದಿರು ಕೃಷಿಯ ಬೆಳೆಯೂ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಏಕೆಂದರೆ ಬಿದಿರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮತ್ತು ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಬಹುದಾದ ಮುಲ್ಲಿನ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಸಸ್ಯ. ಮನೆಯ ಮಾಡು, ಬೇಲಿ, ದೋಟಿ, ಕಾಲುಸಂಕ ಮುಂತಾದ ಬಳಕೆಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಿರಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ನೆನೆಪಾಗುವುದು ಬಿದಿರು. ಮಟ್ಟಿದಾಗ ಶೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ, ಸತ್ತಾಗ ಚಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವುದು ಸಹ ಬಿದಿರು. ಕರಕುಶಲಗಾರರ ಕೃಯಲ್ಲಿ ಬಿದಿರು ರೂಪಗೊಳ್ಳುವ ವಸುಗಳಂತೂ ಅಸಂಖ್ಯಾತ. ಎಳೆಯ ಬಿದಿರಿಗೆ ಕಳಳಲೆ ಅಥವಾ ಕಣಿಲೆ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಹೇರಳ ಕೆಬ್ಬಿಣ ಅಂಶ ಹೊಂದಿರುವ ಕಳಳಲೆಯನ್ನು ಹಿತಮಿತವಾಗಿ ಬಳಸುವುದು ಒಳಗೆ. ಕಳಳಲೆ ನಮ್ಮ ಹೆಂಗಳೆಯರ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರುಚಿಕಟ್ಟಾದ ವ್ಯಂಜನಗಳಾಗುವ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯಾಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಸ್ವರ್ಥ್ಯಯನ್ನು ಮಲೆನಾಡು ಕೈತೋಟ ಮತ್ತು ಬೀಜ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಗುಂಪು ಆಯೋಜಿಸಿತ್ತು. ಕಳಳಲೆಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಹೋಳಿಗೆ, ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ, ಇಡ್ಲಿ, ಪರೋಟ ಮುಂತಾದ ಖಾದ್ಯಗಳು ಸ್ವರ್ಥ್ಯಯ ಸೌಳಗು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದವು. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕ ಪಾಕಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನವೀನ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು ಹೆಂಗಳೆಯರ ಪಾಕಕೌಶಲ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದವು.

ತು ಮಟ್ಟ ಹೊತ್ತೆಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಥ್ಯಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಕಳಳಲೆ ಖಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಪರೀಷ್ಠರಿಸಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಕಳಳಲೆ ಖಾದ್ಯಗಳು ನಿಮ್ಮ ಅಡುಗೆಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಘರುಫರುಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಾಧನ.